

O stezce

Na vytváření naučných stezek můžeme sice pohlížet jako na módní trend přelomu 20. a 21. století, ale zvidatlovat, která stoji za toutohou poznávat neznámé, je lidem vlastní od nepaměti. Proto jsme i v našem městě Týnci nad Sázavou s vydatnou pomocí zdejšího městského úřadu a z evropského dotačního programu LEADER II, administrovaného společností Posázaví o.p.s. v Benešově, pro vás připravili naučnou stezku po Týnci a blízkém okolí. Myslíme si totiž, že kromě malebné řeky Sázavy, po níž v letní sezóně sjíždí stovky a tisíce vodáků až do Pílovic, můžeme nabídnout mnohem více přírodních krás a také bohatou historii. Doufáme proto, že kdo se vypraví na zhruba dvouhodinovou procházku v délce 5,5 km s převýšením 70 m a s místy hůře přístupným terénem, nebude na konci zklaman.

Parství Týnec o Berice
podle stavu v Berní ruli
v roce 1654 (Nř. Tywnioch
Týnec nad Sázavou,
Týnec nad Sázavou 1987)

Pohled na Brodce a Týnec od severovýchodu, litografie od J. Gregera před r. 1835 (sbírka fotodokumentace, Státní okresní archiv Benešov)

Týnec nad Sázavou – šestý díšek po r. 1939. Zleva tzv. stará škola, budoucí mateřská škola n. p. Javna, fara s hospodářskými budovami, za ními kostel sv. Šimona a Judy, dům U Mělníků, domy s hospodářskými budovami a mlýn u řeky.

Historie Týnce

Týnec, Tejnice, Týnec (Tej!)lnitz vznikl jako chráněná (týněná) osada na skalním ostrohu nad řekou Sázkou poblíž brodu na obchodní stezce ve směru na Prahu a Ostrovský klášter. Jeho význam jako vítané přestávky k bezpečnému přenočování zřejmě postupně rostl, což dokládá vznik věže s kulovou konstrukcí a kamenné románské rotundy z konce 11. stol., pozdější proměna věže v kamennou a výstavba gotického paláce probehly kolem r. 1300. Tehdy se patrně přemyslovské hradiště octlo na pomyslném vrcholu rozvoje i jako duchovní a správní centrum na hranici původních držav vládnoucího rodu. Již v r. 1318 při první písemné zmínce se však nalézá v zástavě a následně v držení mocného rodu pánů Medků z Valdeka a jeho důležitost s posunem stezky více na východ až k Benešovu dále upadá.

Opětovný postupný vzestup přináší od přelomu 18. a 19. století manufaktura na výrobu týnecké kameniny, vystřídaná od r. 1842 přádelnou bavlněné příze v Brodčích. Dovedením trati proslulého Posázavského pacifiku do Týnce v r. 1897 se zlepšují podmínky nejen pro podnikání, ale i pro cestovní ruch. Ještě před 1. světovou válkou se tu objevují první lázeňští hosté z Prahy a v. 20. letech 20. století se, od r. 1922 samostatná obec, stává tradičním cílem rekreatantů z hlavního města.

Jen o pár let později se mezi nimi objeví i vynálezce a podnikatel Ing. František Janoušek, který tu kromě vlávy zřídí v 30. letech slévárnu s montážní oddělením, kapeč křachovalou přeludnu a z Týnce chce vytvořit druhý Zlin. Druhý světový konflikt a smrt mu to však zhatí, ale jeho zároděná slévárna i přeludna s novými budovami a v r. 1963 přenesenou produkci světových motocyklů Jawa zabezpečí. Týnci další růst, až se v r. 1969 stane městem. A jaký je Týnec nad Sázavou dnes? Stačí se jen podívat okolo sebe, jak vypadá brána do Posázaví.

Brodecká přádelna kolem r. 1900, vpředu jsou viděti
vary čelající na splavení do Prahy a v pozadí
Týnec nad Sázavou (Městské muzeum Týnec n. S.).

Stezka o délce 5,5 km
vás seznámí s historií
a přírodními zajímavostmi
Týnce a okolí. Část stezky
vede terénem.

Geocaching je turistická, navigační a trochu i internetová hra, která vás zavede na zajímavá a neobyčejná místa. Návod ukryje schránku (anglicky cache – čte se dmes už většinou psít „keš“). Na internetu zveřejní její souřadnice a doplňující informace. Ostatní potom tuto schránku hledají. Při nalezení se zapisou do sešitu ve schránce (lozokob), případně si vyberou něco z obsahu a výměnou do keše vloží něco svého. Po návratu svůj náález zveřejní na internetové stránce. Vybavení přijímá GPS – bez toho to skoro nejde. Slouží k nalezání umístění keše. Náklady GPS nahradí dobrou mapou, nápojem, chytrým telefonem s GPS a vhodným softwarem (např. c:geo).

Jak začit

Zaregistrujte se na serveru geocaching.com. Na webu najdete zadání keší ve svém okolí. Vyberte si, vytiskněte info nebo nahrajte do GPS a můžete jít lovit.

V terénu se pak na dané místo necháte navigovat vaší GPS podle souřadnic keše. Při hledání na jakémkoliv místě se chovejte tak, abyste nepoškodili přírodu či cizí majetek a místo i keš zůstaly nezměněny.

Geocaching

1. Geocaching úvod
2. Obtížnosti keší
3. Velikosti keší
4. Tradiční keš
5. Multicache
6. Unknown, Mystery keš
7. Wherigocache
8. Lettercache
9. Earthcache

**MĚSTO
TÝNEC
NAD SÁZAVOU**

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí